

3. 4. 2026 – Dobrovolně trpící

1. čtení: J 19, 1-22

Píseň: EZ329 – Nevinnost přemilá

Základ kázání: J 19, 23-42

Kázání: Milí shromáždění,

jak špatně snášíme utrpení. Jak nesnášíme utrpení. Jak moc usilujeme se utrpení vyhnout, nebo ho alespoň umenšovat. Kolik úsilí vynakládáme na zvyšování blaženosti. *Své* blaženosti. A snižování *svého* utrpení.

A tak i postupně evangelijní podání. Psaná stejnými lidmi. Zatímco Matouš ještě zůstává takřka kompletně věrný syrovému Markovi, Lukáš už zcela jinak. Vynechává Ježíšovo bičování. Vynechává zbití římskou setninou. I jejich posměch.

To Lukášově podání umožňuje Ježíše v docela dobrém fyzickém stavu – tak toho spoustu namluvil ještě cestou na kříž. I z kříže. Na rozdíl od podání Markova a Matoušova, kde je Ježíš dvakrát surově zmlácen a poté zbičován. Tak nemá ani sílu mluvit. Natožpak souvisle.

Lukáš vypouští také volání: Eloi, eloi, lema sebachani. A posouvá na dohled kříže také Ježíšovi přátele. Aby tam nebyly jen ty ženy. Tak strašně nesnášíme utrpení. Že čím mladší podání evangelia, tím méně Ježíšova utrpení popisují. I velikonočního. A to, které zapisují, rozměňují soustředěním na kde co jiného.

Tak nápadně nejmladší podání – Janovo. Sice se vrací k Ježíšově bičování i zbití nejen židovskou radou a jejími sluhy, ale i vojáky. Ale i to rozměňuje, rozpouští soustředěním na všechno možné další – zejm. Piláta a přítomné Židy.

Ježíš pak je v nejmladším podání v tak dobrém stavu, že si může sám odnést i kříž k popravě. To nedokázal ani Ježíš Lukášův, nezbičovaný a nezbitý. A i ukřížování se soustředí opět hlavně na Piláta a Židy – na jejich hádku ohledně nápisu o Ježíšově provinění. I Jan vypouští Ježíšovo zoufalé i nadějně volání Eloi, eloi, lema sebachani – úvod vítězného Ž 22. Tento *základní* význam Ježíšova zvolání je ztracen pro většinu moderních čtenářů i kazatelů. Také Janovou vinou – triumfalistický Ježíš přece *nemůže* zoufale volat!

Proč by nemohl? Dvojnásob, když je to úvod tradičního židovského, mesiášského žalmu, který končí *Božím vítězstvím*?

Janovo podání pak zbavuje Ježíše také utrpení v podobě mylných porozumění i posměchu kolemjdoucích i zpod kříže. Zbavuje ho utrpení i *posměchu* židovských autorit. A jako jediný vysvobozuje Ježíše z *opuštěnosti* v jeho utrpení. Nejen vypuštěním onoho zvolání. Ale také postavením Ježíšových blízkých pod kříž. To si nikdo jiný nedovolil.

Ježíš *tak málo* trpí v Janově evangeliu, že má pod křížem hned tři ženy – všechny Marie. A dokonce i toho „milovaného učedníka.“ A „janovský“ Ježíš je opět v tak dobrém stavu, že může své matce nahradit sebe tím milovaným učedníkem. A jemu matku svou matkou.

Dokonce se *pouze* v Janově podání Ježíš *sám domáhá* pití. Jinde to vnucené pití *odmítá* rovnou. Nejpozději, když ho ochutná. A po jeho smrti dalších dvanáct veršů příběhu Ježíšova ukřižování běží zcela bez něj – skoro třetina celé kapitoly. Až nepřekvapuje, že tak „malé“ utrpení nezpůsobilo ani roztržení chrámové opony.

Jak nesnášíme utrpení. Jak strašně moc ho chceme vygumovat, odstranit, vyléčit, zlikvidovat. Minimalizovat.

Zcela *proti* Kristově příkladu. Zcela *proti* Kristovým slovům. Zcela proti příkladu praotců. Proroků. Apoštolů. A tolika dalších křesťanů i židů.

Co to s námi je? Proč je v nás tak silný pud „hlavně netrpět?“ Třeba i za každou cenu? Vždyť se to *nemůže* podařit. Ani náhodou. Nikomu. Utrpení je *nevyhnutelné*. Opravdu tak moc chceme být jako bohové – ti přece netrpí! Jako Bůh – ten přece *nemůže* trpět?!

Až na to, že právě pro křesťany je právě božskost Ježíše zcela zásadní. A Ježíš trpěl převelice. Celý život. A *pak navíc* ještě na poslední Velikonoce. A Ježíš je Bůh.

To je naše pýcha, náš hřích opravdu *tak silný*? Tak hluboce vrytý do přirozenosti, že „hlavně abychom netrpěli?“ „Abychom trpěli co možná nejméně?“ I my, křesťané – honosící se jménem Trpícího Ukřižovaného?

Jak převrácený, absurdní postoj, názor, dojem. Jak opačně k prvotním křesťanům! Někteří se dokonce *modlili*, aby trpěli nebo až zemřeli jako Ježíš! *Vědomě a dobrovolně* podstupovali riziko utrpení, mučení a strašlivých smrtí *pro pomoc bližním*. Pro vyznání Ježíše jako Krista – Krále, Kněze, Božího Syna.

Po tisících.

Jaké utrpení pro následování Kristova příkladu podstupujeme my? K jakému jsme ochotni? Alespoň o Kristu *mluvit* s kolegy, známými, v rodině? To je přece trochu trapné – a tak utrpení! Ani *to* nejsme ochotni ani riskovat. Natožpak podstoupit. Pocit trapnosti pro Ukřižovaného Krista. Vyprávěním jeho příběhu. Těm, které známe. I neznáme. A dívíme se impotenci takového „křesťanství.“

Tak jsme spíš tím Josefem z Arimatie a Nikodémem – kterého si Jan přidal. Vážený. Bohatí. Vlivní. Dobře situovaní. Spokojení. Jen pramálo trpící a spíše „problémy prvního světa“ své doby – ve srovnání se zbytkem vlastní společnosti i světa. A oba také byli členové synedria, které Ježíše odsoudilo a ukřižovalo. Nikodém si sice tajně s Ježíšem v noci povídal (J 3). Ale pak se vytratil jak pára nad hrncem až dokud Kristus nezemřel. Josef z Arimatie se *vždy* v příběhu vynořuje, až když je Ježíš již mrtev. Prý Ježíšův učedník. Ale tajný. Co je to za protimluv a nesmysl?

Ano, o *mrtvolu* Ježíše se postarali. Jeho *život* je ale nezajímal. Natožpak jeho utrpení. K těm máme dnes nejbližší my. Postmoderní křesťané západního světa. Evangelíci. Hrdí na to, jak trapný, „katolický“ (tj. *obecný!*) je přece křucifix – kříž se zmučeným Kristovým tělem. Jak takové „věci“ do kostela nepatří, Mnozí tak hrdí na své spokojené životy, že i *kříž prázdný* ani v *kostele* nepotřebujeme. Protože připomíná... utrpení!

Jak nesnášíme utrpení. Zejména své. Tak *strašně* považujeme právě *utrpení* za svého nepřítel, že prý ani smrti se nebojíme. „Jen“ bolesti umírání se bojíme. Jak trapné ve srovnání s Kristovým umíráním. Nebo Štěpánovým. Nebo Pavlovými kamenováními a bičováním. I s dalšími křesťanskými mučedníky. A židovskými proroky.

Tak *strašně* se chceme vyhnout utrpení, že kvůli němu skočíme s radostí do náruče i smrti. Pokrytectví. Zradě. Absurditě. Zlu. Nesmyslům a otroctví. A tak *strašně* málo nám vadí utrpení ostatních, že *vůbec* nemáme problém s domáháním se *jejich* utrpení. Pro „naši“ věc. Pro „naši“ víru a přesvědčení. Pro „nás“ sbor nebo církev. *Oni* ať trpí pro „naše.“ *Oni* ať obětují, platí, trpí pro to, co *my* považujeme za důležité!

Ale *my* trpět pro *svou* víru, slova, názory, očekávání, chtění? Nebo pro život věčný *těch ostatních*?

Tak sedíme v církvi, z níž každých deset let odchází 30-50% lidí. Ve srovnání s rokem 1991 nás zbývá v čisté sumě asi desetina. A díváme se na sebe nechápavě, proč to tak je? Proč *ti ostatní* nechtějí trpět, obětovat, sloužit, pracovat, namáhat se, platit pro to, co je tak *strašně naše*?

A díváme se, že stejný postoj, *víru* vidíme v národě kolem sebe. Na ulici i v nejvyšších politických sférách.

„Kdo chce jít za mnou, *zapři sám sebe*. Vezmi svůj kříž. A následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde. Kdo však *ztratí svůj život* pro mne, *ten* jen nalezne.“ Píšu všichni tři evangelisté. Jediný Jan i to, pochopitelně, vynechává.

Ježíš to žil každý den. I na poslední Velikonoce. Žil, co věřil. Co říkal. Co chtěl od ostatních.

I to Jan vynechal. I to je totiž utrpení. Jak nesnesitelné přece je, když někdo jiný dokazuje, že sami *můžeme* žít to, co říkáme. Věříme. Hlásáme. Co požadujeme, *očekáváme* od ostatních. Jen to znamená trpět. Třeba i mnoho. Zejména od lidí. Dvojnásob, když věříme Boží věci. Když jednáme jako Kristus. Jak to lidé *nesnášejí* – i v církvích! Už od dob staroisraelských...

A Ježíš tohle všechno věděl. Boží Syn moc dobře věděl, jak se budeme za takřka každou cenu vyhýbat utrpení pro pravdu, spravedlnost, spásu. Pro věrnost svým slovům a činům. Pro sebe i bližní. Věděl, že většina lidí jsou zbabělci, pokrytci, darebáci, kteří považují utrpení, službu, obět' druhých za své právo. Ale opačně to *neplatí!*

To všechno věděl. A *přesto* šel za každého zemřít. Strašlivě zbit. Několikrát. Poté zbičován. Poplíván. Krvácející. Nahý pověšen na kříž. I tam posmíván, ponižován, manipulován, vykořisťován. Opuštěn *všemi*.

Proto to vše Ježíš podstoupil. Aby dokázal, jak pramalou moc má utrpení. A bolest. I smrt. I strach z nich. Jak uboze do-sebe-zakroucený je člověk, že *už strachu* z toho všeho podléhá tak silně, že obětujeme snadno i své nejbližší. I vlastní děti, obzvláště nenarozené. Jen abychom netrpěli! Jak umně toho využil také komunistický režim – jak *úspěšně*, zejm. v ČCE.

Tak si nechme líbit strašlivost utrpení Krista. Proroků. Apoštolů. Praotců. Pusťme si „Utrpení Krista“ od Mela Gibsona. Při kterém omdlévají „křesťané.“ Ačkoli je *jen* sehraným filmem, ne realitou. Ani ten však např. nahotu ukřižovaných nezobrazí.

Nechme si líbit, že *tohle* pro nás podstoupil Boží Syn. Že *toto* nechal Bůh Otec podstoupit *svého jediného Syna*.

Aby nás zachránil. Vykoupil. Aby splatil, co všechno *my* dlužíme.

A podle toho žijme. A jednejme i vůči ostatním. Vždyť *i pro ně* to Kristus podstoupil. A nebeský Otec dovolil. *Stejně* jako pro nás. *To* je příklad Kristův. Jeho učedníků. A tolika křesťanských mučedníků: Snášení, podstupování *dobrovolného* utrpení a obětí, jimiž se lze vyhnout. Pro spásu *ostatních*. Pro *jejich* věčný život. Nebo alespoň vykoupení.

Amen

Píseň: EZ309 – Lásku Syna Božího